

УДК 821.161.2.091

ЛЕВЧЕНКО Г. Д.

ЛІРИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ ЯК МІФОЛОГІЧНИЙ І СЕМАНТИЧНИЙ ТЕКСТ

У статті психолінгвістично та семіотично обґрунтовується визначення лірики Лесі Українки як тексту міфологічного й семантичного типу. Підкреслюються спонтанність творення, гомеоморфізм, ахронність та ієрархічність образної системи цього тексту.

Ключові слова: архетип, базовий особистісний міф, символ, міфологічний текст, семантичний текст.

І свідчення самої Лесі Українки, і спостереження дослідників психології та текстологічних аспектів її творчості (Л. Мірошніченко, А. Макарова) переконують, що процес творення нею поетичних текстів був великою мірою несвідомим і спонтанним. Словесне втілення художнього задуму відбувалося швидко, легко й невимушено. Первісні рукописи віршів, в яких поетеса намагалася описувати власний творчий процес, «позначені все тією ж незмінною особливістю: в них немає й натяку на словесні вагання – текст вільними, летючими рядками лягає на папір, і лише деінде дрібна правка спрямовує фразу в потрібне річище» [7, 46]. Це створює підстави для того, аби вести мову про спонтанність актуалізації в авторській свідомості архетипних структур індивідуального й колективного несвідомого. До того ж сам процес письма у Лесі Українки (надто ж робота над великими полотнами) нерідко супроводжувався екстатичними станами, а отже, власна творчість сприймалася як небуденне заняття, а як дар пророцтва – вслухання у «голос». У статті «Утопія в белетристиці» Леся Українка з великим знанням справи розповідає про активну участь несвідомих психічних процесів у творчості: «Відомо ж бо, що люди з побільшеною вражливістю нервовою, з так званим поетичним темпераментом, справді мають нахил до яскравих, образних снів, що неначе символізують їх почуття та потаємні,

ледве свідомі думки. Люди ці здатні в хвилини особливо інтенсивного напруження своєї взагалі дуже розвиненої уяви творити собі самохіть так звані псевдогалюцинації, а часом і справді галюцинації бачити. Але ж ті сні та примари ніколи не бувають і не можуть бути, навіть з чисто фізіологічних причин, об'єктивно-розсудними, діалектично-логічними, – в них завжди відбивається суб'єктивна, безпосередня вражливність самого «одержимого видивом», через те в них може бути тільки логіка почуття та несвідомої асоціації ідей» [10]. Поетеса наголошує на ірраціональній, хаотичній і відданий на вільний асоціативний хід логіці несвідомого – й очевидно, що така логіка та добровільне підпорядкування їй авторської свідомості цілком доречно в поезії. Але пише про це все Леся Українка, аналізуючи романи утопістів ХІХ ст., і її прикро вражає, що прийом сну чи видіння (яким вона сама досить часто послуговується у своїй ліриці) ці автори, на її думку, застосовують непрофесійно, зраджуючи художній правді, бо поєднують його із подальшими доктринерськими і цілком раціональними викладами. Мавши власний досвід таких «видив», поетеса не вірить такому поєднанню і зауважує: «Коли нам хто розкаже сон у формі політично-економічного трактату, докладно виробленої схеми громадського устрою, то це перечить художній правді і, вживаючи технічного виразу, «не заражає читача» [10].

Ці спостереження (і самоспостереження) над психологією творчого процесу поетеси та тоpos «пророцтва» й «візіонерства» у працях ряду дослідників творчості Лесі Українки (Д. Донцов, В. Агєєва, М. Моклиця, Я. Поліщук та ін.) провокують розглядати метатекст лірики поетеси як текст міфологічного типу, котрий вивільняє й оприявнює свої змісти через індивідуальну авторську свідомість. Структурно-семіотичні особливості продукту спонтанної й натхненної творчості поетеси також переконують у тому, що перед нами текст міфологічного типу. На думку Юрія Лотмана, чим помітніше світ персонажів твору наближається до монологічності (один герой, одна перешкода), тим ближчим він є до первинного міфологічного типу структурної організації тексту. Тому лірику дослідник вважав найбільш

«міфологічним» родом літератури. У ліриці, на думку самої Лесі Українки, щонайповніше виявляється життя душі автора, а тому й душі колективної (народної): «Я таки не можу не дивитись на народну поезію «літературним» поглядом, і, може через те я так люблю наші ліричні пісні. Я шукала в болгарському «Сборнику» ліричних пісень, але надаремне, і дуже то мені шкода, бо мені завжди здається, що коли де можна добачити вдачу народу, то се скоріше в ліричних піснях та в коломийках (не знаю, як іще зветься такий род поезії народної), ніж в баладах та піснях історичних» [9, 126]. І хоч зрілий період творчості Лесі Українки жанрово визначали пріоритетно епос і драматургія, все ж, потреба писати вірші лишалася й надалі.

Семіотичний простір індивідуально-авторського тексту міфологічного типу з'являє перенесення на всезагальну картину світу – «космічний універсум» – індивідуальної психології. Метамова художньої творчості як вторинна семіотична система представляє набір вихідних імен, які розгортають базовий особистісний міф – стійкі сюжетно-рольові дискурсивні структури, які задають логіку і характер функціонування людської свідомості, створюють ціннісні орієнтири особистості, формують Я-концепцію. Як переконає сучасний російський психолінгвіст І. В. Настін, кожна «особистість є власним текстом, метрика якого утворилася в результаті семіотичного розгортання вихідних слів-символів. Більше того, кожен із нас має певний набір значимих для себе слів – конотативних вузлів (вузлів агрегації) своєї дискурсивної метрики, які складають особистісну метамову «якірний особистісно-міфологічний текст» [8, 48]. У ліричному метатексті Лесі Українки, як і в будь-якому іншому тексті міфологічного типу «передовсім виділяються структурні закони гомеоморфізму: між розташуванням небесних тіл і частинами тіла людини, структурою року і структурою віку і т.д. встановлюються відношення еквівалентності. Це призводить до створення елементарно-семіотичної ситуації: кожне повідомлення повинно інтерпретуватися, перекладатися при трансформації в знаки іншого рівня. Оскільки мікрокосм внутрішнього світу людини і

макрокосм оточуючого її всесвіту ототожнюються, будь-яка розповідь про зовнішні події може сприйматися як така, що має інтимно-особисте відношення до кожного з аудиторії. Міф завжди говорить про мене» [5, 278]. При входженні особистості в міф знімається її розщеплення, долається екзистенційне відчуження. Базовий особистісний міф як аксіологічне ядро, актантна схема і центральний сюжет, абсорбує в себе літературні й культурні впливи, звертаючись до традиційних сюжетів та образів і не змінюючи при цьому своєї структури. Натомість значної трансформації зазнає щоразу традиційний літературний матеріал, котрий потрапляє в поле дії цього міфу чи опиняється на межі семіосфери, бо він постає для останнього принагідним підручним матеріалом для зодягнення його первинної структури.

Яким би не було походження образних структур лірики Лесі Українки – чи сягає воно архетипних глибин колективного несвідомого, чи черпалися вони зі призбираного пам'яттю запасу індивідуального несвідомого, а чи свідомо запозичувалися з багатой і різноманітної лектури, – створений поетесою ліричний метатекст вказує на невтомне продукування міфологічних аналогій, а отже, характерну для міфу циклічність в моделюванні художнього часу, простору, актантів та подій. Про аналогічну рису міфологічного світу пише Ю. Лотман: «Циклічний світ міфологічних текстів утворює багатосаровий пристрій з чітко виявленими ознаками топологічної організації. Це означає, що такі цикли, як доба, рік, циклічний ланцюг смертей і народжень людини чи бога, розглядаються як взаємно гомеоморфні. Тому, хоч ніч, зима, смерть не схожі один на одного жодною мірою, їх зближення є метафоричним, як це сприймає сучасна свідомість. Вони – одне й те ж (точніше – трансформації одного й того ж). Згадувані на різних рівнях циклічного міфологічного пристрою персонажі і предмети є різними конкретизованими іменами одного й того ж самого. Міфологічний текст, через свою виняткову здатність підлягати топологічним трансформаціям, з вражаючою сміливістю проголошує одним і тим самим сутності, зближення яких склало б для нас певну складність» [5, 277].

Метафоричні смислові ланцюги в ліриці Лесі Українки формують зближення контекстуальних значень окремих лексем, котрі наче нитки тканини зводять всі ліричні тексти в одну цілість. Так, наприклад, лексема «квіти» формує метафоричний ряд образів: квіти в серці (думи, мрії, пісні, слова) – серце-квітка – дівчина-квітка – квітки (пряме значення) – світлові явища (спалахи); лексема «струни»: струни в серці – струни-промені; струнним музичним інструментом у творах можуть поставати: серце ліричного героя – сам ліричний герой – струнні музичні інструменти (в прямому значенні: кобза, ліра, арфа) – еолова арфа – промені сонця чи місяця; образ крицевої зброї (наприклад, меча) вибудовує ланцюг значень: зроджене в серці слово-зброя – лірична героїня як крицева зброя (напр.: «Коли я крицею зроблюсь на тім вогні...») – зброя в руках (пряме значення) – промені-мечі – блискавиці-мечі. Якщо ці ланцюги значень уявити собі вертикальними, то між ними можна вибудувати також горизонтальні зв'язки – ряди образів з тотожним або близьким значенням. Так, образ ліричної героїні може поставати і квіткою, і струнним музичним інструментом, і зброєю, що гартується у вогні. Цих же значень може набувати художня творчість – слово, серце та ін. Ці багатозначні смислові вузли у творчості поетеси: «слово», «серце», «жертва», «темниця» та ін. формують топологічний простір лірики Лесі Українки, котру візуально можна було б зобразити як своєрідну мапу з павутиною різноманітних зв'язків-значень поміж цими вузловими точками.

Зовнішній світ, у який занурена людина, для того, щоб стати чинником культури, підлягає семіотизації, внаслідок чого розділяється на сферу об'єктів, які щось символізують (мають смисл) та на об'єкти, які представляють тільки самих себе. Образ зовнішнього світу, який зустрічаємо в ліричних творах Лесі Українки, як правило, постає через алегоричні або символічні знаки, наділені семантикою, відмінною від їхніх прямих значень – семантикою особистісного міфу, який проектується в далекі архетипні глибини. Роль архаїчних структур мислення в сучасній свідомості семіологи часто зіставляють із граматичними категоріями мови, які формують

синтаксичні основи великих розповідних блоків тексту. Таким чином відбувається вторинна семантизація, вторинне оживлення «міфологічних ходів оповіді, які перестають бути суто формальними організаторами текстових послідовностей і обростають новими смислами, які часто повертають нас – свідомо чи мимовільно – до міфу» [5, 287].

Для прикладу, вже у найраніших поетичних творах Лесі Українки досить виразно проступає тенденція до моделювання типової для міфу та релігії дуалістичної картини світу, що виявляється, зокрема, в одній із найбільш уживаних у ліриці поетеси опозиції світла й темряви та інших контрастних образах. Місія ліричних героїв і персонажів цього світу цілком типова для міфу – боротися з силами зла, темряви й хаосу, оберігати світлий космізований простір. Характерну ліриці поетеси контрастну образність помітив Петро Білоус: «Психофізичний стан Лесі Українки о тій порі, коли було створено «Досвітні огні», не просто впливав на її світовідчуття та поетичне мислення – він їх формував і визначав. Ішов процес кристалізації деяких образних домінант, серед яких можемо звернути увагу на контрастність у моделюванні художнього світу. «Моя натура любить контрасти» – це її визнання, і це один з принципів її творчого мислення. Увесь літературний доробок поетеси пронизує антонімічна пара «світло – тьма» (з численними варіаціями: добро – зло, правда – кривда, світанок – ніч, вогонь – темрява та ін.). Семантичне поле антоніма «світло – тьма» заповнюється багатьма смислами, а найчастіше виявляється в образі вогню і тьми: «блискавицею мусиш світити у тьмі», погляд «огнистий», думка «огниста», «святий вогонь», «вогнисте диво» – «темні» хмари, «темні» води, «ночі темної дивні почвари» тощо» [3, 4]. Цю образну особливість у збірці «На крилах пісень» відзначила Віра Агеєва: «Уже в цій книжці з'являється опозиція темряви / світла, ночі / світанку, яка і в наступні роки буде однією з центральних для поезії Лесі Українки» [1, 25]. Візії найрізноманітніших світел – проміння, зір, сонця, вогнів, полум'я, іскор, багаття та ін. – дуже часто зустрічаються в ліриці Лесі Українки. Ці своєрідні еманации світла, їх

взаємодія з темрявою та міфологічні підтексти цих образів заслуговують на особливу увагу, оскільки ними авторка стало концептуалізує світ. Дослідниця художнього дискурсу української поезії зламу ХІХ-ХХ ст. О. Камінчук спостерегла, що «контрастним поєднанням образів, емоційною виразністю, поєднаною з афористичністю вислову, відзначається поетичний маніфест «Мій шлях»: «Чи тільки терни на шляху знайду, /Чи стріну, може, де і квіт барвистий? /Чи до мети я певної дійду, /Чи без пори скінчу свій шлях тернистий, – /Бажаю так скінчити я свій шлях, /Як починала: з співом на устах!» [4, 115—116]. У поезії «Contra spem spero» можна відчитати кумулятивний перелік аналогічних образних структур, кожна з яких являє собою сконденсований до символічного мікрообразу дуалістичний міфологічний сюжет. У цьому вірші Леся Українка ставить поруч образи конфліктно-непримиренні, об'єднуючи їх у відповідні парадоксальні єдності: сміх крізь сльози, спів попри велике фізичне навантаження, пошук світил у нічній темряві, висівання квітів «на вбогім, твердім перелозі», сходження квітів крізь льодову кору. Всі ці образи легко надаються для дуалістичної класифікації, у якій сили «добра» репрезентують образи «весни золотої», «молодих літ», сміху, сподівань, життя, «барвистих квіток», гірких і гарячих сліз, «веселої весни», «пісні веселої», «зірки провідної»; і відповідно сили «зла» являють себе в образах дум-хмар осінніх, жалів, голосіння, сліз, лиха, безнадії, «дум сумних», «кори льодової», «каменю важкого», довгої темної ночі, вбогого сумного перелогу, зими. Лірична героїня цієї поезії та її життєве кредо постають тією символічною «третьою ланкою», котра узгоджує й примиряє між собою ці протилежності, демонструючи напружене внутрішнє життя, спрямоване на духовне вивищення й перемогу над силами «зла»: як духовно просвітлена особистість романтичного типу, вона схиляється перед світлом, квітучою й співучою весною, ненастанно бореться із хмарами, смутними думами, безнадією, темрявою, зимою, камінням, духовною мертвотою. У цьому вірші прочитується центральний міфотворчий механізм семіосфери лірики Лесі Українки, організований як згорнутий

топологічний простір – система бінарно протиставлених топосів. На межі цих протиставлень – розташовується героїзований і наділений магічними здібностями тип ліричної героїні, котра прагне подолати сили зла й смерті та утвердити вітальні цінності. Сюжет цієї поезії можна потрактувати як «законотворчий центр» семіосфери (за Ю. Лотманом), який «генетично походить від первинного міфологічного ядра, реконструює світ як повністю впорядкований, наділений єдиним сюжетом і вищим сенсом» (...). Цей сюжет варіюється у групі текстів – «Надія», «Досвітні огні», «Ворогам», «Північні думи», «Товарищі на спомин», «О знаю я, багато ще промчить» та ін. В загальній системі лірики поетеси вони виступають як нормалізуючий пристрій, розташований щодо інших текстів даної культури на метарівні, як певний міфологічний взірець. Всі ці тексти органічно між собою пов'язані, що проявляється в їх здатності згортатися в певну одну фразу. Зрештою, будь-який символ можна розглядати як програму згорнутого тексту та як найстійкіший елемент культурного континууму.

Символ і міф утворюють ядро культури, виконуючи інтегративні функції в тексті. Така інтеграція – це чинник ізотопії: кожен інтегративний рівень передає свою ізотопію одиницям нижчого рівня і тим самим не дозволяє змісту «пританцювати», що неминуче станеться, якщо ми не візьмемо до уваги самого факту розділеності рівнів» [2]. Відповідно до цього, певний символічний образ у структурі окремого художнього твору може поставати ключем до з'ясування базового авторського міфу, котрий в інтертекстуальному та інтеркультурному діалозі здатен до нескінченного лавиноподібного утворення смислів як на рівні творчості автора, так і в процесі подальшої взаємодії читача із цим авторським метатекстом. Парадигматичне осягнення образної системи лірики поетеси приведе у підсумку до класифікації аналогічних структур різного рівня (від типу ліричного героя до окремих мікрообрізів). А ці класифікації дозволять відчитати структуротворчу й концептуальну щодо komponування художнього тексту дію базового міфу.

Окрім міфологічної цілісності та гомеоморфізму семантичного простору, з іншого боку, ліричний метатекст Лесі Українки характеризує «висока знаковість», яка найяскравіше виявила себе, як стверджує Лотман, у середньовічних текстах. Тому лірику поетеси можна означити також як текст семантичний чи символічний. Розглянемо ознаки тексту семантичного типу, які виділяє Лотман, спроектувавши їх на творчість Лесі Українки. Найперша ознака таких текстів полягає в тім, що *вираження завжди матеріальне, а зміст – ідеальний*. Оскільки набір знаків вибудовується не синтагматично, а ієрархічно, то те, що є змістом на одному рівні може постати на іншому, вищому рівні, вираженням. Ліричний метатекст Лесі Українки протягом всього свого еволюційного становлення виявляє тяжіння до символічних та алегоричних пластичних зображень. Описів реалістичного типу в ньому взагалі не знаходимо. Пізня лірика, скажімо, цикл «Легенди» характеризується, загалом, чистим символізмом. Автопсихологічна виражальна лірика, повна пристрасного «змістового» самовираження, де пластичні символічні образи зринають як елементи мікропоетики («До товаришів», «Хвилина розпачу», «Ворогам», «Товарищі на спомин» та ін.) чергується із поезіями описово-символічними, сюжетними («Грішниця», «Ангел помсти», «Fiat pox!» та ін.), у яких постає начебто заміником реальності, бо сюжети ці сприймаються як реальні, але пройняті наскрізь етичним символізмом.

Друга ознака семантичного тексту – це те, що *між змістом і вираженням існує відношення подібності – знак будується за іконічним принципом*, вираження є наче відбитком змісту. Письменник, який керується іконічним принципом, постає посередником – через нього «виявляється, робиться видимим те вираження, яке закладене в самому змісті. Тому в судження про достоїнство його творів не може входити критерій оригінальності. Новий текст – завжди відкритий старий. Такий художник не створює нове, а відкриває те, що було до нього і вічне. Він «своєю моральною активністю доводить право поставати в ролі посередника,

«проявлювача», через якого вічні і наперед визначені сенси повинні явитися світові» [407]. Дослідники не раз відзначали наслідувальний характер ранньої творчості Лесі Українки – що нагадує ранній репродуктивний і компілятивний період у становленні середньовічної літератури. Зрілий період – оте кидання «у дебрі світових тем» – тобто опрацювання насамперед традиційних образів та сюжетів, а не створення власних індивідуально-авторських – є іншим аргументом на користь означення художнього метатексту письменниці як символічного чи семантичного на зразок середньовічних. Самоосвіту Лесі Українки можна прирівняти до здобуття класичної гуманітарної освіти, яку давали кращі університети її часу – про це каже й володіння мовами, і небуденно широка за тематикою й спеціалізацією лектура. Проте Леся Українка не гналася за ерудицією та за щедрими інтелектуальними інкрустаціями в художній творчості. Свою творчу місію вона, очевидно, вбачала у тому, щоб бути «посередником» і «проявлювачем» нового етичного змісту у давніх і старих образах і сюжетах, звідси їх апокрифізація, зміщення ціннісних аспектів, зміна кута зору на героїв, коли незрідка другорядний персонаж певного дискурсу постає у центрі зображення («Тінь», «Жертва», «Іфігенія в Тавриді», «Дочка ієфая»). Такими ж посередниками між Словом Божим і людьми бачили себе середньовічні книжники, спершу наслідуючи, а згодом і творчо обробляючи біблійні й богословські тексти.

З другої риси випливає і третя ознака семантичного тексту – *значення у знакові такого типу вибудовується ієрархічно*. Один і той самий знак може по-різному читатися на різних рівнях. Тому рух до істини – це не перехід від одного знака до іншого, а заглиблення в знак. Один і той самий образ, залежно від контексту може поставати або осяяним вищим знанням символом, або конвенційним знаком. Так, образ середньовічного лицаря у ліричних творах Лесі Українки в одному випадку може поставати символічним втіленням носія ядерних цінностей семіосфери творчості (наприклад, у вірші «Мрії», у поетичному триптиху «Королівна»), а в іншому

випадку – бути формальним учасником конвенційного суспільного ритуалу (наприклад, образ Бертольдо у поемі «Давня казка»). Рух між цими рівнями відбувається по морально-етичній осі. Символізм героя глибшає з його піднесенням-наближенням до морально-етичних істин, і відповідно зменшується, «пласкішає» з опусканням до рівня виконавця «знакових» дій.

Четвертою рисою семантичного тексту, за Лотманом, є те, що *побудована на запереченні синтасики картина світу постає ахронною*. Ні вічна конструкція світу, його сутність, ні підлегле руйнуванню його матеріальне вираження не підлягають законам історичного часу. Пов'язане із часом було не історично існуюче, а неіснуюче. Лесю Українку в житті і в творчості цікавила насамперед Людина і її звільнення з розмаїтих світових «неволь» і «темниць». Найменші тіні гноблення чи несправедливості, у якій би галузі життя вони не виникали – чи в політиці, чи в соціально-економічному житті, чи в релігії, чи в мистецтві, чи в індивідуальному житті людини – поетесу глибоко обурювали і провокували до самотнього, індивідуального, хоч і «малими силами» (як і в героїв середньовіччя) бунту. Ця боротьба за «Людину» та її звільнення і становить «вічний» ахронний сюжет її лірики. Семіотичний простір цієї лірики – це простір психології, етики і моралі. Не важить, у якій країні і з яким історичним побутовим антуражем поміщає поетеса своїх актантів, важлива стала спрямованість цього поетичного міфосвіту на етичне самооновлення, вдосконалення, напружене піднесення.

Таким чином, і особливості творчого процесу Лесі Українки, і структурно-семантичні особливості її ліричних творів (гомеоморфізм, ахронність зображених подій, дотримання іконічного принципу у переважній більшості творів, семантичний ієрархіям образів семіосфери) підтверджують тезу про означення ліричного метатексту Лесі Українки як міфологічного й семантичного в розумінні Ю. Лотмана.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку : статті та есеї / Віра Агеєва. — К. : Грані-Т, 2001. — 408 с.
2. Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов [Електронний ресурс] / Ролан Барт // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв. : Трактаты, статьи, эссе. — М.: МГУ, 1987. — С. 387—422. — Режим доступа : narratology.at.ua/_ld/0/32_9kn.doc.
3. Білоус П.В. «Досвітні огні» Лесі Українки (Студія одного вірша) / Петро Васильович Білоус // Вісник Житомирського педагогічного університету. — Випуск 7. — Житомир, 2001. — С. 3—7.
4. Камінчук О. Художній дискурс української поезії кінця ХІХ — початку ХХ ст. / Ольга Камінчук. — К. : Пед. преса, 2009. — 352 с.
5. Лотман Ю. М. Семиосфера / Юрий Михайлович Лотман. — СПб : «Искусство-СПб», 2000. — 704 с.
6. Макаров А. П'ять етюдів. Підсвідомість і мистецтво. Нариси з психології творчості / Анатолій Макаров. — К. : Рад. письменник, 1990. — 285 с.
7. Мірошніченко Л. Над рукописами Лесі Українки. Нариси з психології творчості та текстології / Лариса Мірошніченко. — К. : НАН України Інститут літератури імені Т. Шевченка, 2001. — 264 с.
8. Настин И. В. Психолінгвістика / Игорь Владимирович. — М. : Московский психолого-социальный институт, 2007. — 180 с.
9. Українка Леся. Зібрання творів : у 12-ти т. / Леся Українка. — К. : Наук. думка, 1975—1979. — Т. 10: Листи (1876-1897). — 1977. — 541 с.
10. Українка Леся. Утопія в белетристиці / Леся Українка // Леся Українка. Зібрання творів : у 12-ти т. — К. : Наукова думка, 1975—1979. — Т. 8. — С. 155—198.

ЛЕВЧЕНКО Г. Д.

ЛИРИКА ЛЕСИ УКРАИНКИ КАК МИФОЛОГИЧЕСКИЙ И СЕМАНТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ

В статье психолингвистически и семиотически обосновывается определение лирики Леси Украинки как текста мифологического и семантического типа. Подчеркиваются спонтанность творчества, гомеоморфизм, ахронность и иерархичность образной системы этого текста.

Ключевые слова: архетип, базовый личностный миф, авторская картина мира, символ, мифологический текст, семантический текст.

LEVCHENKO G.

LESYA UKRAINKA'S LYRICS AS MYTHOLOGICAL AND SEMANTIC TEXT

The article proves the definition of Lesya Ukrainka's lyrics as the text of mythological and semantic type from psychological-linguistic and semantic points of view. Spontaneity of creation, homeomorphism, achronics and hierarchical structure of the image system of this text are underlined.

Keywords: archetype, basic personal myth, author's picture of the world, symbol, mythological text, semantic text.

Стаття надійшла до редколегії 21.10.2012 р.